

ฐานข้อมูลจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยทักษิณ
Thanksin University Archives Database

จิตติมา หนูช่วย

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา e-mail: jitti_c@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยทักษิณ เริ่มดำเนินการเมื่อปี พ.ศ. 2544 โดยสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งจัดเก็บ รักษา และค้นคว้าจดหมายเหตุของมหาวิทยาลัยทักษิณ โดยดำเนินการรวบรวมเอกสารสิ่งพิมพ์ ข้อมูล เหตุการณ์ และกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยทักษิณที่มีคุณค่า เพื่อเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์พัฒนาการและการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยทักษิณ ดังนั้นในปี พ.ศ. 2554 สำนักหอสมุดจึงได้พัฒนาฐานข้อมูลจดหมายเหตุขึ้น โดยใช้โปรแกรม Dspace ซึ่งเป็นโปรแกรม Open Source แต่เนื่องจากโปรแกรม Dspace ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการในการใช้งานระบบได้ตรงตามที่ต้องการ ในปี พ.ศ. 2555 จึงได้มีการศึกษาโปรแกรมต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาฐานข้อมูลจดหมายเหตุ โดยได้เลือกโปรแกรม UMedia ซึ่งเป็นโปรแกรม Open Source และใช้ Dublin Core Metadata ในการลงรายการ ต่อมาในปี พ.ศ. 2558 ได้มีการปรับเปลี่ยนระบบปฏิบัติการมาใช้งานบนระบบ UNIX เพื่อความเหมาะสมในการใช้งาน ทำให้การจัดเก็บ สืบค้น และการให้บริการข้อมูลจดหมายเหตุทำได้ง่ายขึ้น สะดวกรวดเร็วขึ้น และเป็นการสงวนรักษาจดหมายเหตุจากการใช้งานต้นฉบับที่จะก่อให้เกิดการชำรุดเสียหายได้ง่าย

คำสำคัญ:

หอจดหมายเหตุ, มหาวิทยาลัยทักษิณ, ฐานข้อมูล

Abstract

Thaksin University Archives was founded in 2001 by the Library, Thaksin University. It aims to be a source storage and archival research of Thaksin University. By carry out valuable publications, informations, events and activities of Thaksin University in order to be an evidence of the developed history and the operation of University. Therefore the library has developed a database archival by using the Open Source programs that calls Dspace. Since it can not be a desired response in 2012, we have studied other programs so as to develop an archival database by selecting UMedia, which is Open Source program and using the Dublin Core Metadata to list. In 2015, we have modified operating system and worked on UNIX system for a proper use. It is easily and quickly to storage, searching data and service of archival data when using this

system. Moreover, it preserves the archives from an original work to cause damage easily.

Keyword:

Archives, Thaksin University, Database

บทนำ

งานจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยทักษิณ เริ่มดำเนินการเมื่อปี พ.ศ. 2544 โดยสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งจัดเก็บ รักษา และค้นคว้าจดหมายเหตุของมหาวิทยาลัยทักษิณ โดยดำเนินการรวบรวม เอกสารสิ่งพิมพ์ ข้อมูล เหตุการณ์ และกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยทักษิณที่มีคุณค่า เพื่อเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการและการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยทักษิณ ข้อมูลจดหมายเหตุของมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นเอกสารประวัติศาสตร์ อันทรงคุณค่าของมหาวิทยาลัยที่ผ่านมามีการจัดกระจายอยู่ตามหน่วยงานต่าง ๆ และเอกสารบางอย่างได้มีการสูญหายไปตามกาลเวลา เนื่องจากข้อมูลจดหมายเหตุยังเป็นทะเบียนคุมเอกสารที่บันทึกลงในแบบฟอร์ม ไม่มีการจัดเก็บในรูปแบบของฐานข้อมูล ทำให้ยากต่อการค้นหา และการให้บริการข้อมูลจดหมายเหตุ

ดังนั้นในปี พ.ศ. 2554 สำนักหอสมุดจึงได้พัฒนาฐานข้อมูลจดหมายเหตุขึ้น โดยใช้โปรแกรม Dspace ซึ่งเป็นโปรแกรม Open Source แต่เนื่องจากโปรแกรม Dspace ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการในการใช้งานระบบได้ตรงตามที่ต้องการ ในปี พ.ศ. 2555 จึงได้มีการศึกษาโปรแกรมต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาฐานข้อมูลจดหมายเหตุ โดยได้เลือกโปรแกรม UMedia ซึ่งเป็นโปรแกรม Open Source และใช้ Dublin Core Metadata ในการลงรายการ ต่อมาในปี พ.ศ. 2558 ได้มีการปรับเปลี่ยนระบบปฏิบัติการมาใช้งานบนระบบ UNIX เพื่อความเหมาะสมในการใช้งาน ทำให้การจัดเก็บ สืบค้น และการให้บริการข้อมูลจดหมายเหตุทำได้ง่ายขึ้น สะดวกรวดเร็วขึ้น และเป็นการสงวนรักษาจดหมายเหตุจากการใช้งานต้นฉบับ ที่จะก่อให้เกิดการชำรุดเสียหายได้ง่าย

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ระบบงานจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยทักษิณ และเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

การพัฒนาฐานข้อมูลจดหมายเหตุมีขั้นตอนและวิธีดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ดังนี้คือ 1. ศึกษากระบวนการงานจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยทักษิณ 2. วิเคราะห์และออกแบบระบบ 3. พัฒนาระบบ 4. ทดลองใช้งานและประเมินประสิทธิภาพระบบ และ 5. นำไปใช้งานจริง

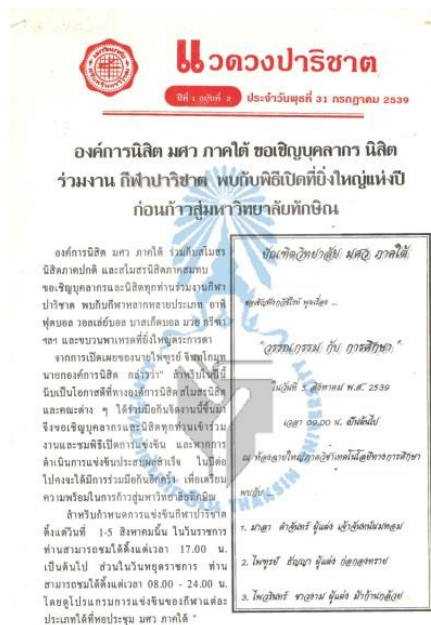
ขั้นตอนการดำเนินงานข้อมูลจดหมายเหตุมี เพื่อการจัดเก็บและให้บริการ 4 ขั้นตอน คือ

1. คัดเลือกเอกสารแยกตามประเภท โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ เอกสาร สื่อโสตทัศนวัสดุ วัตถุสิ่งของ โดยรับทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่าง ๆ จากหน่วยงานในมหาวิทยาลัย งานสารบรรณ ผู้นำมาบริจาค

2. วิเคราะห์และประเมินคุณค่า โดยประเมินความสมบูรณ์ของทรัพยากรสารสนเทศ กรณีที่มีคุณค่าและมีความสมบูรณ์ จะดำเนินการลงทะเบียน กรณีที่มีคุณค่าแต่ไม่สมบูรณ์สามารถซ่อมแซมได้ก็จะดำเนินการซ่อมแซม เพื่อลงทะเบียนต่อไป หากไม่สมบูรณ์และไม่สามารถซ่อมแซมได้หรือไม่มีคุณค่าจะดำเนินการคัดออก กรณีวัตถุสิ่งของเมื่อลงทะเบียนเรียบร้อยแล้ว จัดทำรายละเอียดและนำจัดแสดงตั้งโชว์

3. สำหรับเอกสาร สื่อโสตทัศนวัสดุ สแกน ทำลายน้ำ ทำดัชนี ทำสำเนาไฟล์ JPEG, PDF โดยการสแกนเอกสารในรูปแบบ PDF File แปลงสื่อโสตทัศนวัสดุในรูปแบบมัลติมีเดียไฟล์

4. ลงทะเบียนจัดทำ Metadata โดยนำข้อมูลจากการแปลงไฟล์ไปดำเนินงานให้อยู่ในรูปแบบฐานข้อมูล
จดหมายเหตุ และนำเอกสารที่สแกนเรียบร้อยแล้วจัดเก็บลงแฟ้มข้อมูล

The screenshot displays the website of the Thai Sakon University Library. The main content area, titled 'รายการที่น่าสนใจ' (Interesting Items), lists several digital collections with their respective counts and dates. The sidebar on the right, titled 'เมนูหลัก' (Main Menu), provides navigation links for various categories like 'สิ่งพิมพ์' (Publications), 'ภาพถ่าย' (Photographs), 'วีดิทัศน์' (Videos), and 'ไฟล์เสียง' (Audio files). The bottom section, 'รายการสุ่ม' (Random Items), shows a selection of digital documents.

รายการที่น่าสนใจ	จำนวนเอกสาร	วันที่
ชื่อเรื่อง: รายงานการประชุม คณะกรรมการวิชาการมหาวิทยาลัยทักษิณ สมัยสามัญ ครั้งที่ 10/2541 วันที่ 11 พฤศจิกายน 2541 ผู้แต่ง: มหาวิทยาลัยทักษิณ	1	11/11/2541
ชื่อเรื่อง: แดงแดงปาริชาติ, ปีที่ 5 ฉบับที่ 63, วันที่ 19 มกราคม 2543 ผู้แต่ง: มหาวิทยาลัยทักษิณ	1	19/01/2543
ชื่อเรื่อง: วิทยาลัยวิชาการศึกษา สงขลา ผู้แต่ง: วิทยาลัยวิชาการศึกษา สงขลา	1	-
ชื่อเรื่อง: แดงแดงปาริชาติ, ปีที่ 3 ฉบับที่ 19, วันที่ 27 พฤษภาคม 2541 ผู้แต่ง: มหาวิทยาลัยทักษิณ	1	27/05/2541
ชื่อเรื่อง: รายการโทรทัศน์ สุดสัปดาห์ เทปรายการที่ 14 ผู้แต่ง: มหาวิทยาลัยทักษิณ	14	-
ชื่อเรื่อง: รายการโทรทัศน์ สุดสัปดาห์ เทปรายการที่ 1 ผู้แต่ง: มหาวิทยาลัยทักษิณ	1	-
ชื่อเรื่อง: วีดิทัศน์แนะนำมหาวิทยาลัยทักษิณ ผู้แต่ง: มหาวิทยาลัยทักษิณ	1	-
ชื่อเรื่อง: หนังสือสมุดรายนามวิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา รุ่นที่ 3 ผู้แต่ง: วิทยาลัยวิชาการศึกษา สงขลา	125	-
ชื่อเรื่อง: งานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา ประจำปีการ	-	-

เมนูหลัก
หน้าหลัก
แสดงทั้งหมด

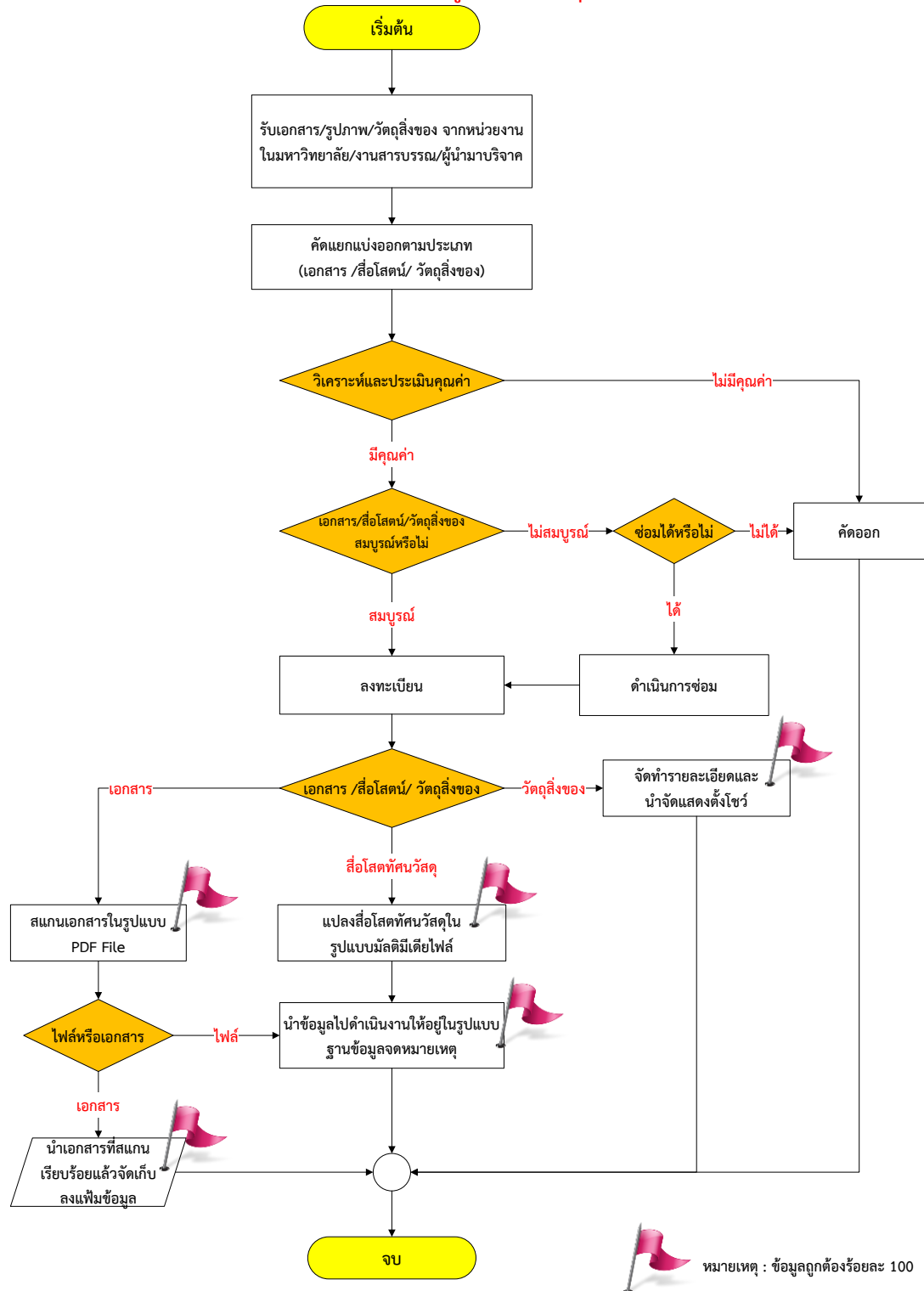
ประเภททรัพยากร

- สิ่งพิมพ์**
 - จดหมายข่าว (174 รายการ)
 - บทความ (1 รายการ)
 - รายงานการประชุม (99 รายการ)
 - วารสาร (2 รายการ)
 - หนังสือ (67 รายการ)
- ภาพถ่าย**
 - กิจกรรม (15 รายการ)
 - พิธีพระราชทานปริญญาบัตร (32 รายการ)
 - เยี่ยมชม/ศึกษาสถานที่ (4 รายการ)
- วีดิทัศน์**
 - กิจกรรม (37 รายการ)
 - แนะนำหน่วยงาน (1 รายการ)
- ไฟล์เสียง**
 - เพลง (2 รายการ)

รายการสุ่ม

- รายงานการประชุม คณะกรรมการวิชาการ
- สารจากระเบียบราชการ
- ฉบับที่ 8, 19

ขั้นตอนการดำเนินงานข้อมูลจดหมายเหตุ

ผลการศึกษาและอภิปรายผล

ฐานข้อมูลจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยทักษิณ พัฒนาด้วยโปรแกรม UMedia เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยที่ทันสมัย มีการจัดเก็บที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ สืบค้นง่าย ลดระยะเวลาในการให้บริการ ลดการชำรุดเสียหายของเอกสารจากการใช้งานต้นฉบับจริง ปัจจุบันทรัพยากรสารสนเทศจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยทักษิณมีการรวบรวมและนำข้อมูลเข้าสู่ระบบและให้บริการผ่านระบบฐานข้อมูลจดหมายเหตุ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 ถึงปัจจุบัน โดยข้อมูลที่จัดเก็บในระบบมีดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลที่จัดเก็บในระบบฐานข้อมูลจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ฐานข้อมูลจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยทักษิณ	เอกสารสิ่งพิมพ์	โสตทัศนวัสดุ	วัตถุสิ่งของ
ข้อมูลที่จัดเก็บ	1. จดหมายข่าว 2. บทความ 3. รายงานการประชุม 4. วารสาร 5. หนังสือ	1. ภาพถ่าย 2. วีดิทัศน์ 3. ไฟล์เสียง	1. หนังสือที่ระลึก 2. ของที่ระลึก
ประเภทไฟล์	PDF	JPEG, MP3, MP4, WMV, FLV	
Metadata	Dublin Core	Dublin Core	
เกณฑ์การคัดเลือก	วิเคราะห์และ ประเมินคุณค่า	วิเคราะห์และ ประเมินคุณค่า	วิเคราะห์และ ประเมินคุณค่า

ข้อเสนอแนะ

1. สามารถให้ผู้ใช้งานระบบเลือกสืบค้นแบบ Advance Search ได้ โดยเลือกเงื่อนไขการสืบค้นแบบตรรกบูลีน
2. ออกแบบหน้าจอที่มีความโดดเด่น และดึงดูดความสนใจมากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจนต่อเนื่อง เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัยทักษิณเห็นความสำคัญของเอกสารและโอนย้ายเอกสารที่มีคุณค่าเป็นจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยทักษิณเข้าสู่ฐานข้อมูลจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยทักษิณอย่างเป็นระบบ

การนำไปใช้ประโยชน์

ฐานข้อมูลจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยทักษิณ ซึ่งพัฒนาด้วยโปรแกรม UMedia นำมาพัฒนาเป็นแหล่งข้อมูลประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยที่ทันสมัย มีการจัดเก็บที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ สืบค้นง่าย ลดระยะเวลาในการให้บริการ ลดการชำรุดเสียหายของเอกสารจากการใช้งานต้นฉบับจริง

ประมวลภาพหอจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ภาพแสดงทำเนียบอธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ

ภาพตู้ไม้สี่เหลี่ยมแสดงภาพถ่ายคุณูป
บัณฑิตกิตติมศักดิ์ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

ภาพตู้ไม้แปดเหลี่ยมจัดแสดงของที่ระลึกของมหาวิทยาลัยทักษิณ

ภาพแนวโต๊ะแก้วจัดแสดงสารสนเทศหอจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ภาพตู้แสดงแบบจำลองมหาวิทยาลัยทักษิณ

ประมวลภาพกิจกรรมการเยี่ยมชมหอจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ภาพแสดงกิจกรรมการเยี่ยมชมหอจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยทักษิณ
 “UUM SEMLS EDUCATIONAL TRIP TO THAKSIN UNIVERSITY
 เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2558”

ภาพแสดงกิจกรรมการเยี่ยมชมหอจดหมายเหตุเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2558

รายการอ้างอิง

- พรรณทิพย์ ปานงาม. (2550). หอจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยทักษิณ. *วารสารสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณ*, 6(1), 34-42.
- สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2558). *FlowChart การทำงานรวบรวมขั้นตอนการทำงานของทุกกระบวนการงาน* แยกตามกลุ่มภารกิจ: *FlowChart การทำงานหอจดหมายเหตุ*. สืบค้นจาก <http://libapp.tsu.ac.th/e-office/file/Flowchart/achives.pdf>
- สุริยา อภิวันทนากร. นักวิชาการคอมพิวเตอร์, สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา. (23 ธันวาคม พ.ศ. 2558). สัมภาษณ์.